

12. 5. 2010

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Legislativní změny v oblasti spotřebitelských úvěrů

10.3.2010 schválila Poslanecká sněmovna vládní návrh nového zákona o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů. Tímto zákonem se zapracovává do českého právního řádu směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru. Zákon má za předpokladu jeho schválení Senátem a podpisu prezidentem nabýt účinnosti dne 1.1.2011.

V současné době problematiku spotřebitelských úvěrů v ČR upravuje zákon č. [321/2001](#) Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, který se novou úpravou ruší. Směrnice i nový zákon se snaží reagovat na rychlý vývoj na trhu spotřebitelských úvěrů zvýšenou kontrolou ze strany státu a přísnějšími podmínkami pro poskytování spotřebitelských úvěrů.

Novinky proti dosavadní úpravě

Z věcné působnosti zákona jsou nadále vyloučeny hypoteční úvěry a úvěry s částkou nižší než 5 000 Kč. Zákon se nevztahuje na úvěry přesahující 1 880 000 Kč (namísto nižší hranice 800 000 Kč ve stávající úpravě), nově se naopak vztahuje na všechny spotřebitelské úvěry bez ohledu na délku jejich splatnosti. Nově je regulováno i nabízení spotřebitelského úvěru zprostředkovatelem.

Zavádí se rozsáhlé informační povinnosti ohledně poskytovaného úvěru a stanoví se domněnka splnění informační povinnosti v případě poskytnutí informací na jednom z formulářů, které jsou přílohou zákona. Při nesplnění informačních povinností a uplatnění tohoto nedostatku ze strany spotřebitele se pokládá spotřebitelský úvěr od počátku za úročný ve výši diskontní sazby ČNB platné v době uzavření smlouvy a ujednání o jiných platbách na spotřebitelský úvěr jsou neplatná (tj. jde u ustanovení obdobné stávající úpravě, která se však týkala jen neuvedení Roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr - RPSN). Další sankcí je skutečnost, že lhůta pro odstoupení spotřebitele bez uvedení důvodu (viz níže) běží až od doby, kdy jsou mu chybějící informace poskytnuty.

Nově se zavádí právo spotřebitele odstoupit od smlouvy o úvěru do 14 dnů ode dne uzavření smlouvy bez uvedení důvodu, přičemž tato lhůta je zachována, pokud je odstoupení spotřebitelem odesláno v její poslední den.

Uvedená ustanovení jsou součástí důsledné ochrany slabší smluvní strany - spotřebitele a v zásadě

odpovídají principům, které dosud platily pouze pro smlouvy o finančních službách uzavírané na dálku. Zákon o spotřebitelském úvěru bude napříště vůči obecným ustanovením o ochraně spotřebitele dle občanského zákoníku normou speciální.

Smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, musí být i nadále ze zákona písemná. Nedodržení tohoto požadavku ovšem již nově nezpůsobuje neplatnost smlouvy; jaké jiné důsledky nedodržení písemné formy má ze zákona zcela jasně neplyne, dle důvodové zprávy ale úmyslem zákonodárce bylo, aby při nedodržení písemné formy byl důsledek stejný jako při nedodržení stanovených informačních povinností, tedy omezené úročení úvěru (viz výše). Vzhledem k nepřesné formulaci v zákoně se ale toto ustanovení ve svém důsledku může obrátit proti spotřebiteli (efektivně možnost uzavření smlouvy o úvěru v ústní formě, s nejednoznačnou sankcí). Mezi povinnosti věřitele nově patří i posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr. Porušení této povinnosti je správním deliktem, za který lze uložit pokutu do 2 000 000 Kč. Požadavky na výpočet RPSN, která musí být nadále povinně uváděna, doznaly značných změn a příslušný poměrně složitý vzorec je stanoven v příloze zákona. Jde o snahu sjednotit postup při výpočtu RP

SN v rámci celé Evropské Unie. Novým konceptem je i tzv. vázaný spotřebitelský úvěr, tedy spotřebitelský úvěr, jehož poskytnutí je vázáno na nákup zboží či služeb spotřebitelem. Při odstoupení od smlouvy o nákupu zboží či služeb se ze zákona ukončuje rovněž smlouva o vázaném spotřebitelském úvěru. Jakkoli zřejmě cílem zákonodárce bylo chránit tímto ustanovením spotřebitele, důsledkem v některých případech podle našeho názoru může být pravý opak (viz např. situace, kdy spotřebitel odstoupí od koupě nefunkčního výrobku a vymáhá vrácení kupní ceny a v důsledku toho bude povinen okamžitě splatit spotřebitelský úvěr, třebaže zatím vrácení kupní ceny nedosáhnul).

Detailnější úpravy doznala i možnost předčasného splacení spotřebitelského úvěru, obsažená ve stávající úpravě bez jakýchkoli podrobností. Nově je stanoveno, že sankce za předčasné splacení úvěru nesmí přesáhnout 1 % z částky úvěru.

Paralelní návrh novely

Ve 2. čtení v Poslanecké sněmovně je další předpis, který se týká spotřebitelských úvěrů. Jde o poslanecký návrh novely k již zmíněnému stávajícímu zákonu č. [321/2001](#) Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, který mj. stanovuje maximální možnou výši RPSN a vylučuje spory ze spotřebitelských úvěrů z možnosti jejich rozhodování podle zákona rozhodčím řízením.

Při případném přijetí novely by od 1.1.2011 došlo v důsledku ukončení platnosti stávajícího zákona o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru patrně i k ukončení platnosti ustanovení omezujících výši RPSN, vyloučení rozhodování sporů ze smluv o spotřebitelském úvěru z režimu zákona o rozhodčím řízení by však bylo zachováno, protože to je novelou navrhováno přímo jako změna do zákona o rozhodčím řízení.

Mgr. Martin Bruthans

Mgr. Michal Sylla

[PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář](#)

Jáchymova 2

110 00 PRAHA 1

Tel.: +420 - 221 430 111

Fax: +420 - 224 235 450

e-mail: office@prkpartners.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)